

Vrste epilepsije: Generalizirani epileptički napadaji

Generalizirani epileptički napadaji karakterizirani su izbijanjem u širem području mozga, bez lokaliziranog početka i s poremećajem svijesti. Generalizirani napadi su **grand mal** ili tonično klonički napadaj i **petit mal** ili absans.

Grand mal ili tonično-klonički napadaj

Grand mal ili **tonično-klonički napadaj** karakteriziran je gubljenjem svijesti, padanjem bolesnika na pod te tipičnim grčenjem ruku i nogu. Ostali simptomi koji ga karakteriziraju su:

- Izbacivanje sline
- [Inkontinencija](#) mokraće a ponekad i stolice
- Gušenje
- Pjena na ustima
- Ugrizi za jezik ili obraze
- Poremećaj disanja
- Poremećaj rada srca

Ova vrsta napadaja traje nekoliko minuta, nakon čega može uslijediti duboko spavanje

ili koma, ovisno o brojnim čimbenicima, a posebno o dužini napadaja. Ovaj napadaj najčešće se pojavljuje bez ikakvog predznaka, međutim kod nekih bolesnika se pojavljuje **aura** (predosjećaj).

Obilježja aure su **trnci** u nekom dijelu tijela, **smetnje u govoru**, promijenjen miris ili okus, osjećaj već viđenog ili pak osjećaj nepoznatog.

Prema značajkama **aure** može se odrediti primarno **ishodište** epileptičkog napadaja. Prilikom grand mala bolesnik se obično naglo ruši na tlo nakon čega nastupa **spazam** odnosno grčenje svih mišića u tijelu.

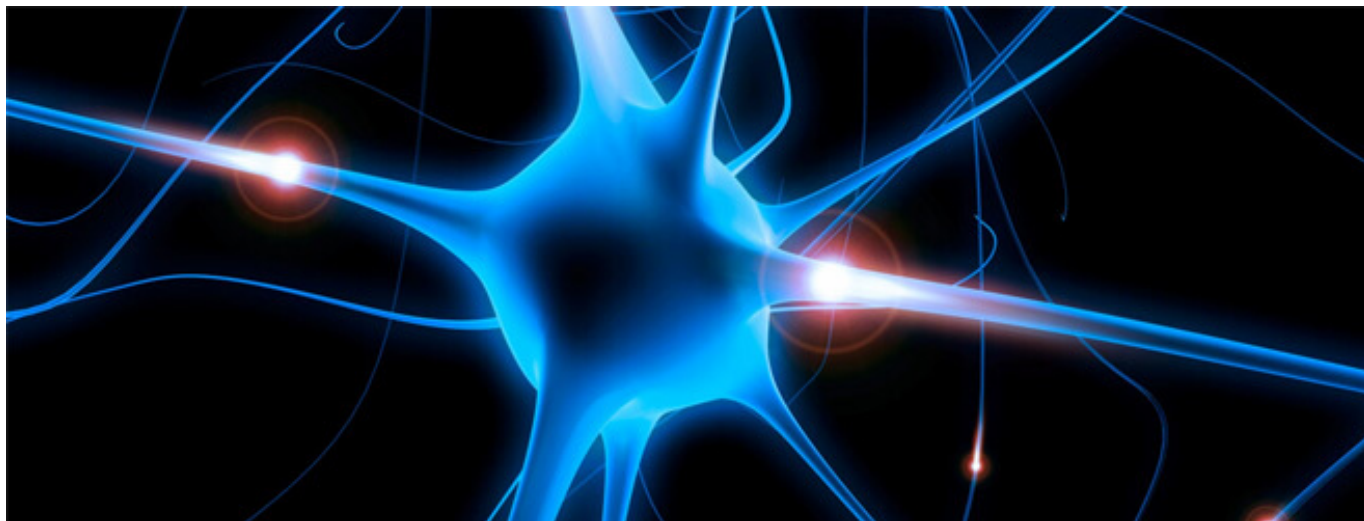
Tijek napadaja

Tijekom napadaja osoba najčešće ima **otvorene oči**, zubi su **stisnuti**, ruke savijene u laktovima, šake stisnute, a noge ispružene. Ponekad se može čuti i krik. U toj fazi napadaja osoba **ne diše** te uskoro postaje cijanotična odnosno **plava**. Faza u kojoj osoba ne diše obično prati [inkontinencija](#) urina, a ponekad čak i stolice.

Prvi dio napadaja koji smo upravo opisali, naziva se **toničnom fazom**, nakon koje nastupa **klonička faza**. Zbog iscrpljenosti mišića, najprije se javlja **tremor**, a nakon toga nastupaju **klonički grčevi** - ritmičke kontrakcije svih mišića u tijelu.

U ovoj fazi napadaja često dolazi do **ugriza** za **obraz** ili **jezik** kao i pojave **pjene** na ustima. Kako se grčevi prorjeđuju, tako osoba postepeno **počinje disati**. Tijekom obje faze napadaja osoba je potpuno **bez svijesti**. Trajanje napadaja ovisi o nizu faktora, međutim najčešće napadaj traje do **dvije minute**.

Nakon napadaja nastupa posebna faza u kojoj bolesnik zapada u duboku **komu**, puls je ubrzan, a disanje nepravilno. Postupno se bolesnik vraća u **svjesno stanje**. Nakon napadaja će uslijediti normalan **duboki san**. Osoba se ne sjeća napadaja i često se ponaša vrlo izgubljeno nakon napadaja.

Petit mal ili apsans

Petit mal ili **apsans** predstavlja kratkotrajni gubitak svijesti, pri kojem dolazi do prestanka aktivnosti, uključujući i **disanje**. Ova vrsta epilepsije javlja se najčešće kod djece ili barem **prije puberteta**, a vrlo rijetko u **odrasloj** dobi.

Riječ je o primarno **generaliziranoj epilepsiji** koju od početka prati gubitak svijesti. Ova vrsta napadaja javlja se između treće i sedme godine života i to najčešće kod **djevojčica**. Neurološki nalaz je kod osoba koje pate od petit mala uglavnom uredan.

Petit mal traje najduže **dvadesetak sekundi**. Vrlo lako se izaziva dubokim disanjem uz zatvorene oči, a može se ponoviti i više puta dnevno. Po prestanku napadaja bolesnik obično nastavlja aktivnost koju je ranije radio.

Napadaji se u dječjoj dobi manifestiraju kao **jednostavan apsans**, u kojem dijete ili osoba nakratko izgube **kontakt** s okolinom. Tada se osobama u okolini može učiniti kako osobe koje upravo imaju napadaj zapravo bulje u neku točku, te nakon nekoliko trenutaka nastavljaju aktivnost.

Napadaji ove vrste mogu se javljati i po **nekoliko stotina puta tijekom dana**. Petit mal može biti praćen motornim fenomenima poput **treptanja**. Ponekad djetetu ili osobi može ispasti iz ruke neki predmet koji drži što je rezultat **gubitka mišićnog tonusa**. Ovaj oblik epilepsije vrlo dobro reagira na lijekove, kod većine bolesnika liječenje nakon **dvadesete** godine života više nije potrebno.

» Pročitajte više: [Epilepsija - vrste, simptomi i liječenje](#)

Dijagnoza i liječenje epilepsije

Dijagnoza epilepsije

Dijagnostičkom obradom najprije se mora utvrditi jeli se napadaj **dogodio** (sinkopa, srčana aritmija ili predoziranje drogama), a zatim treba otkriti razlog ili **uzrok**. Osobu je potrebno fizički pregledati kako bi se utvrdilo je li došlo do manifestacije **određenih simptoma** poput grizenja jezika ili obraza s unutarnje strane.

Potrebno je prikupiti i podatke o tome ima li osoba u obitelji nekoga tko boluje od **epilepsije**. Ponekad od velike koristi budu "svjedoci" koji su se zatekli u blizini osobe koja je imala napadaj. Ponekad su upravo te osobe jedini ključan faktor za postavljanje dijagnoze i davanje odgovarajuće terapije.

Od dijagnostičkih pretraga obično se radi **EEG** i **CT** mozga, pa i **KKS** (kompletna krvna slika) i jetreni testovi. Ponekad postoji opravdana sumnja na [meningitis](#) pa je potrebno izvesti i lumbalnu punkciju.

Liječenje epilepsije

Terapija uglavnom rješava napadaje kod jedne trećine svih bolesnika. Gotovo **60%** bolesnika koji pate od epilepsije, zahvaljujući lijekovima imaju **kontrolirane** napadaje. Najbolja metoda liječenja je **otklanjanje uzroka** epilepsije, međutim to ponekad nije moguće jer se uzrok nalazi u području mozga koje je teško dostupno (primjerice neka vrsta tumora).

Epilepsija se nažalost ne može izliječiti. Čak ni redovitim uzimanjem lijekova, epileptični napadaji se ne mogu u potpunosti spriječiti. Međutim, lijekove protiv epilepsije treba uzimati sve dok napadaji traju ili se ponavljaju što može značiti i **cijeli život**.

Kako bi život s epilepsijom bio što lakši **nemojte skrivati epilepsiju**, već recite to kolegama na poslu i dogovorite se oko tajnog znaka koji ćete im pokušati ako budete u mogućnosti pokazati **neposredno prije napadaja**. Educirajte okolinu oko toga što trebaju poduzeti ako vam se dogodi napadaj. Možete im isprintati i mala uputstva oko toga što trebaju, a što nikako ne smiju činiti.

Osjećajte se slobodnima činiti sve što inače činite - vježbajte, upišite razne tečajeve, budite kreativni - nemojte odustati od sebe samo zato što imate **dijagnozu**. Epilepsija nije sramotna, zbog epilepsije niste manje vrijedni niste manje bitni za ovaj svijet. Upravo zato što imate **dijagnozu** - upravo vi možete biti osoba koja će svojim iskustvom promijeniti nečiji pogled na svijet ili nečiji život.